



CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PROF. K. MATULAYA

LIPSKÉHO 13, 841 01 BRATISLAVA



VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2024

BRATISLAVA, jún 2025

OBSAH

1. HISTÓRIA ZARIADENIA
2. VÍZIA ZARIADENIA
3. CIELE ZARIADENIA
4. DRUHY SOCIÁLNEJ SLUŽBY
 - 4.1 DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2024
 - 4.2. ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2024
 - 4.3 ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2024
 - 4.4 PODPORA SAMOSTATNÉHO BÝVANIA
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2024
5. REGIONÁLNE DIAGNOSTICKO-PORADENSKÉ CENTRUM (RCA)
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2024
6. PROJEKTY V ROKU 2024
7. DOBROVOĽNÍCTVO
8. PODPORUJÚ NÁS
9. HOSPODÁRENIE ZARIADENIA
10. KONTAKTY

1. HISTÓRIA

Naša história sa datuje od roku **1982**, kedy sme boli Obvodným národným výborom Bratislava IV. zriadení. Naše zariadenie bolo **prvé zariadenie denného typu pre malé deti na Slovensku**.

Prvým projektom bolo **zriadenie prvého diagnostického oddelenia** (1. január 1986), kde sa na základe komplexnej diagnostiky mohla zabezpečiť cielená práca s každým dieťaťom podľa jeho potrieb a možností.

Od roku 1990 nesieme meno po poprednom slovenskom neuropsychiatrovi a odborníkovi na mentálnu retardáciu, **prof. Karolovi Matulayovi**. Práve on sa aktívne a ochotne podieľal na vzniku zariadenia a do posledných chvíľ svojho života (†1998) spolupracoval a poskytoval cenné medicínske poznatky z oblasti psychiatrie a neurológie našim zamestnancom i rodinám prijímateľov.

V roku 1991 sme otvorili prvú **integrovanú triedu detí predškolského veku** v našej republike, v ktorej sme začali overovať podmienky pre začlenenie aj ťažko postihnutých detí do kolektívu zdravých detí. Tento projekt v našich podmienkach fungoval do roku 2002.

V roku 1994 sme spustili **projekt „Škola“**, kde sme sa zameriavali na intenzívnejšiu prípravu prijímateľov sociálnej služby do života a na využitie ich pracovných schopností.

Špecifické problémy výchovy našich prijímateľov sociálnej služby s poruchou autistického spektra sme riešili intenzívnymi kontaktmi s odborníkmi, vzdelávaním pracovníkov v zahraničí, ktoré v roku 1998 vyústilo do zriadenia samostatného **úseku autizmu**. Doteraz sme konzultačným, supervíznym a poradenským centrom pre prijímateľov sociálnej služby s autizmom aj v ďalších DSS na celom Slovensku.

V roku 2002 sme naše „denné“ sociálne služby rozšírili na ambulantnú, týždennú a celoročnú pobytovú formu sociálnej služby. V zrekonštruovaných priestoroch v súčasnosti býva 12 prijímateľov sociálnej služby, z toho 4 sú na týždennej pobytovej forme sociálnej služby a 8 na celoročnej pobytovej forme sociálnej služby.

Od 1. augusta 2005 v našom zariadení funguje **Regionálne diagnosticko-poradenské centrum pre osoby s autizmom a inými vývinovými poruchami**, ktorého cieľom je pomáhať rodinám riešiť situácie spojené s výchovou dieťaťa s pervazívnou alebo inou závažnou vývinovou poruchou.

Od septembra 2010 sme v súlade so zákonom o sociálnych službách prešli **od projektu ŠKOLA k individuálnym plánom**. Individuálny plán chápeme ako podporný popis konkrétnych potrieb (cieľov) prijímateľa a podpory služieb, ktorý na ich realizáciu potrebuje. pričom dôležitejší ako výsledok je proces, ktorý prijímateľ s podporou prešiel. Individuálny plán je program, pri ktorom sa náš prijímateľ sociálnej služby stáva partnerom a aktívnym účastníkom sociálnych služieb.

Od 15. februára 2012 je autistické oddelenie pretransformované na **špecializované zariadenie** pre prijímateľov sociálnej služby s poruchou autistického spektra, ktorí sú rozdelení do 3 skupín podľa veku prijímateľa. Od 1. augusta 2017 sme špecializované zariadenie rozšírili o ďalšiu skupinu šiestich malých detí, čím sa zvýšila kapacita na 23 miest.

Od 1. septembra 2019 sme špecializované zariadenie na ambulantnej forme nad 18 rokov rozšírili o 5 miest presunom 5 prijímateľov s poruchou autistického spektra z domova sociálnych služieb.

Od 1. januára 2013 je pod naše zariadenie presunutú **zariadenie podporovaného bývania** na Hontianskej 16, kde sa poskytuje bývanie pre 12 dospelých občanov s duševnými poruchami a poruchami správania. Od augusta 2013 sme rozšírili sociálnu službu zariadenia podporovaného bývania o 12 miest pre dospelé osoby s mentálnym postihnutím, a to v dome na Hontianskej 12.

Od 1.4. 2021 sme začali poskytovať nový druh terénnej sociálnej služby – **podporu samostatného bývania**. Ide o podpornú sociálnu službu (ustanovenej v § 57 zákona o sociálnych službách), ktorá sa zameriava na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti fyzickej osoby, a to najmä pomocou pri prevádzke domácnosti, pomocou pri hospodárení s peniazmi, podporou pri organizovaní času, podporou pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporou rozvoja osobných záujmov.

Zabezpečuje vytvorenie podmienok na zotrvanie fyzických osôb v prirodzenom rodinnom prostredí a integruje ich do miestnej komunity. Ide o preventívny proces pomoci a podpory v neinštitucionalizácii ľudí so zdravotným znevýhodnením .

Od 1.4.2021 zmenilo naše zariadenie názov na CENTRUM sociálnych služieb prof. K. Matulaya pre deti a dospelých. Pôvodný názov bol už mätúci, keďže v CSSpKM poskytujeme viacero druhov služieb a DSS bola iba jednou z nich.

Sme rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou, napojenou na rozpočet Bratislavského samosprávneho kraja, ktorý je našim zriaďovateľom.

2. VÍZIA

Vízia zamestnancov CSSpKM:

„Sprevádzať našich prijímateľov sociálnej služby v ich vývine od raného detstva tak, aby sa každý z nich s našou odbornou i ľudskou pomocou a podporou aktívne dopracoval k vrcholu svojich možností a zaradil sa do bežného života.“

Z našej strany to predpokladá:

- Čo najlepšie poznať ich potreby – plány – sny
- Rozvíjať tímový prístup pri riešení odborných otázok, ako aj pri tvorbe ich individuálnych plánov (ďalej „IP“)
- Vytvárať a rozvíjať partnerský vzťah medzi zamestnancom, prijímateľom sociálnej služby a rodinou, založený na vzájomnej dôvere a podpore

A ako pochopili našu víziu prijímatelia sociálnej služby?

Tu je ich „preklad“:

V zariadení sa nám poskytuje taká sociálna služba, ktorá nám pomáha k dosiahnutiu našich naplánovaných cieľov (IP) s odbornou a ľudskou pomocou zamestnancov DSSpKM.

Apríl 2012 (Ivan Čietek, Michal Hvozda, Ivan Strachov, Renáta Popluhárová)

3. CIELE

Naším cieľom je poskytnúť deťom a dospelým ľuďom s mentálnym postihnutím, s poruchou autistického spektra alebo psychickou poruchou takú mieru pomoci a podpory, aby mohli žiť bežný život, na ktorý má každý nárok.

U malých detí je dôležitá včasná a správna diagnostika, navrhnutie optimálneho programu na jeho rozvoj a to v úzkej spolupráci s rodinou dieťaťa.

U dospelých prijímateľov sociálnej služby je pre nás dôležité rešpektovanie ich potrieb a príprava dospelých prijímateľov sociálnej služby na samostatný život. Veľmi dôležitý pre dosiahnutie cieľa je proces, ktorý prijímateľ sociálnej služby (ďalej len „prijímateľ“) s podporou prechádza, kde vystupuje ako aktívny člen tímu.

Aktívna osobná zaangažovanosť a spolupráca s rodičmi a rodinnými príslušníkmi prispievajú k vytváraniu aktívnej sociálnej siete, ktorá pomáha zabezpečovať realizáciu mnohých aktivít.

4. DRUHY SOCIÁLNEJ SLUŽBY

V rámci Centra sociálnych služieb prof. K. Matulaya poskytujeme štyri druhy sociálnych služieb – domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, zariadenie podporovaného bývania, podporu samostatného bývania a fakultatívne sociálne služby prostredníctvom Regionálneho diagnosticko-poradenského centra.

DIAGNOSTIKA

V rámci Centra sociálnych služieb prof. K. Matulaya funguje **diagnostický tím**, ktorý je zameraný na aktuálnu diagnostiku prijímateľov pri nástupe, ako aj na rediagnostiku prijímateľov po určitom čase poskytovania sociálnej služby za stanovených podmienok.

Diagnostický tím tvoria osobitne vybraní interní odborní zamestnanci – liečebný/špeciálny pedagóg, logopéd a psychológ. Odborní a pedagogickí zamestnanci spolupracujú s ďalšími internými, externými odborníkmi a inštitúciami podľa potrieb prijímateľov.

Úlohou diagnostického tímu je zhodnotiť v priebehu adaptačnej doby aktuálny stav prijímateľa a posúdiť jeho schopnosti a možnosti.

Odborní zamestnanci kompletizujú potrebné interné aj externé podkladové správy o prijímateľovi (anamnestické údaje, lekárske správy, psychologické správy, pedagogické správy a pod.). Po adaptačnej fáze vykonávajú **tímovú funkčnú a vývinovú diagnostiku**, do ktorej prispievajú čiastkovými výsledkami z jednotlivých oblastí – motorika, komunikácia, vedomosti, sociálne správanie, sebaobsluha. Na základe ich analýz prehodnocujú celkový stav, aplikujú a overujú najefektívnejšie terapeuticko – výchovné modely v priamej práci s prijímateľom.

Výsledkom diagnostiky je vypracovanie stimulačného programu ako podkladu pre vypracovanie programu sociálnej rehabilitácie a následne aj individuálneho programu. U detí to zahŕňa aj návrh na možnosti integrácie v materskej škole bežného typu. Pri celom procese zamestnanci úzko spolupracujú s rodinou, berú do úvahy ich podnety a požiadavky. U starších prijímateľov, po skončení povinnej školskej dochádzky, sa zameriavajú na diagnostiku pracovných zručností, na možnosti osamostatnenia sa v bývaní a s tým spojené zručnosti, na zmysluplné trávenie voľného času a na možnosti integrácie do spoločnosti prostredníctvom podporných služieb.

V záverečnej písomnej správe **je zhodnotený celkový aktuálny stav prijímateľa** po stránke zdravotnej, psychologickej, špeciálno-pedagogickej, jeho možnosti, potreby, záujmy. **Zvolí sa stratégia výchovy**, nosná metodika a terapeutické prístupy, ktoré sa budú používať v ďalšom výchovno-vzdelávacom procese (príprava do školy, pracovná príprava, TEACCH a pod.).

REDIAGNOSTIKA

Rediagnostika našich stálych prijímateľov prebieha v ich kmeňových skupinách, s ich súhlasom a so súhlasom zákonných zástupcov. Trvanie je 3 až 6 mesiacov. Do programu rediagnostiky sa zaraďujú prijímatelia podľa aktuálnej potreby – zmeny v správaní, zmena zdravotného stavu, nové potreby, ktoré sa objavili pri tvorbe individuálneho plánu a pod.

4.1 DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Po organizačných a personálnych zmenách na konci roka 2023 sa organizácia života DSS niesla v znamení zvykania si na nového vedúceho a nového vedúceho na nové úlohy. Zanikla napríklad funkcia koordinátora pre ambulantnú formu a bolo treba nanovo nastaviť niektoré organizačné a komunikačné schémy.

V súčasnosti je v DSS 35,3 zamestnancov, z toho 1 vedúci ambulantnej formy, 1 vedúci pobytovej formy, 2 vychovávateľa, 5 sociálni pracovníci, 5,5 inštruktorov sociálnej rehabilitácie a 0,5 pracovný terapeut, 2 sestry a 1 zdravotnícky asistent na pobytovej forme, 0,5 fyzioterapeut na pobytovej forme, 8 opatrovateľov na ambulantnej forme a 6,5 opatrovateľov na pobytovej forme. Neoddeliteľnou súčasťou pracovného tímu DSS je aj 0,3 psychológ, 0,5 logopéd a 0,5 vychovávateľ diagnostik. Títo zamestnanci pracujú v 8 skupinách. 6 skupín prijímateľov sídli v dvoch budovách na Lipského ulici 13 a 19, ďalšiu skupinu tvoria prijímatelia, ktorí sú na pobytovej službe na ulici Ľ. Zúbka 6.

V októbri 2023 došlo k zrušeniu 1 skupiny malých detí v DSS a jej pretransformovaniu na ŠZ. Zároveň sa zmenilo zaradenie časti zamestnancov pod ŠZ.

PRIORITY V ROKU 2024

Hlavné otázky pretrvávajúce počas celého roka boli:

- neustále zlepšovanie tímovej práce,
- podpora tímového ducha a stmelovanie kolektívu.

K tomu prispeli aj vzdelávacie aktivity – napr. kurz deeskalácie konfliktov a kurz sebaobrany pod vedením odborníkov z organizácie SORUDO.

V každodennom živote klientov DSS ostali zachované základné a osvedčené procesy. Pokračovali arte-
terapeutické aktivity, aj v spolupráci s externými odborníkmi a priateľmi. Senzorická záhrada naďalej prekvitá a je využívaná na prácu, oddych, oslavy. Opäť si našli miesto v kalendári aj tradičné akcie ako Športové hry, alebo Plavecké preteky.

Pravidelné aktivity

Aj v tomto roku sme v plnom rozsahu podporovali aktivity bežného života, domáce práce, upratovacie práce, aktivity v kuchynke, záhradnícke práce, ako aj praktické využívanie ponuky okolitých služieb, pretože sú základom pre proces osamostatňovania a nácviku sebestačnosti prijímateľov.

Výtvarné aktivity

Výtvarné výstavy na rôznych miestach sa stali pravidelnou súčasťou života v Arteliéri. Patria dlhodobým, kde je nesmierne dôležité skĺbiť vzťah prijímateľa s terapeutom, atmosféru, podmienky. Výsledkom je dielo, ktoré nemusí ísť na výstavu, ale jeho úlohou je prinášať krásu do života spolu s vyjadrením pocitov a nálady daného človeka, čím pôsobí terapeuticky. Ale ak terapeut dokáže nájsť vhodné výstavné miesta pre diela našich prijímateľov, je to pridaná hodnota, ktorá poteší. V tomto roku napríklad obrazy putovali na aukciu do Prahy a výťažok z predaja bol poukázaný na účet samotného prijímateľa. Dva obrazy z nášho výtvarného ateliéru sa dostali na aukciu Benefičného plesu Čestnej stráže prezidenta republiky a finančný výťažok bol venovaný na tvorivé aktivity pre prijímateľov sociálnej služby.

Vzdelávacie aktivity

Veľkému záujmu prijímateľov sa stále teší tréning pamäti, alebo pracovná skupina „Štandardy“. Naďalej sa venujeme podpore akademických zručností ako dôležitému prvku socializácie, klienti sa vzdelávajú v práci s počítačom, tabletom, interaktívnou tabuľou a v plnej miere využívame komunikáciu prostredníctvom komunikačných tabuliek, ktoré našli uplatnenie aj mimo prijímateľov s autizmom.

Voľnočasové aktivity

Tieto aktivity sa vždy realizujú podľa záujmu prijímateľov ale aj podľa aktuálneho ročného obdobia. Najobľúbenejšie boli „Pohoda“, kde prebieha sociálna komunikácia na rôzne témy, turistický krúžok - veľmi sympatická a pre prijímateľov atraktívna aktivita, kde spoznávajú Bratislavu a okolité Karpaty, naďalej fungoval tanečný krúžok, pravidelná zábavno-súťažná aktivita – „Kvíz“, „Babinec“ špeciálne pre prijímateľky a gentlemenclub pre prijímateľov v rámci drevárskej dielne. Často sa podarilo zobrať prijímateľov na plaváreň, s obľubou sa zúčastňovali aj ponúkaných aktivít z iných zariadení – recitačná súťaž, šípky, petang, diskotéka a pod.

HLAVNÉ AKTIVITY DSS POČAS ROKA 2024

Január 2024:

Návšteva Doktora Klauna. Tentokrát to bolo Divadlo Dunajka. Vďaka dlhoročnej spolupráci s Trenčianskou nadáciou si môžeme niekoľkokrát do roka užiť zábavu s rôznymi klaunami. Je to vždy

veľmi radostné stretnutie, s množstvom interakcií a priamych vstupov publika, čo prináša zakaždým prekvapivé osvieženie.

Február 2024:

FašiangBál. Jedna z najvýznamnejších akcií roka spojená s hudbou a tancom, tombolou a tentokrát aj so sviatkom sv. Valentína. Dali sme voľnosť „sile lásky“ ktorú obsahuje aj naše motto od profesora Matulaya, všetci si posielali láskavé odkazy, niektoré sme s dovolením prečítali verejne.

Marec 2024:

Svetový deň Downovho syndrómu (ponožkový deň). Už sa stalo dobrým zvykom, že 21.marca je na Lipského na dvore diskotéka a na altánok vešiame farebné ponožky. Pripomína nám to, že každá inakosť môže pozitívne prispievať k pestrosti života.

Apríl 2024:

Stavanie mája. Posledný aprílový deň býva vyhradený na vztýčenie „mája“. Je to opäť tancovačka a spievačka, ďalšia chvíľa na „vypustenie pary“. Okrem toho vztýčený farebný strom vždy veľmi skrášli našu senzorickú záhradu.

Máj 2024:

Vernisáž výstavy zOBRAZenia. Tento rok na jar 2024 sme pripravili už jej tretie pokračovanie a po rokoch opäť v spolupráci so staromestskou kaviarňou Scherz, ktorá sídli v Evanjelickom dome starostlivosti. Pán Ľuboslav Móza, kurátor zo združenia OZ Artem a náš dlhoročný spolupracovník (rozhovor s ním vyšiel v časopise Informácie ZPMP 3-4/2019) počas zahájenia výstavy na jej prvom ročníku ju v podstate zadefinoval a uviedol: *„Obdivujem, čo v umení dokáže človek. Čo vie namaľovať tvorca. Umelci tejto výstavy sú rôznych vekových kategórií a zároveň iného vnútorného sveta, ktorý tlmočia osobito a s veľkou dávkou emócie. Maľujú spontánne, zdanlivo s malým záujmom o výsledok, ale tá vnútorná sila, ktorá z každého obrazu žiari je očarujúca. Hovorí za všetko. Toto umenie, jeho originálny prejav nazvali odborníci v prvej polovici XX. storočia Art brut...“* V tomto duchu sa naše výstavy realizujú už roky. Kolekcia vystavených diel tak už stabilne predstavuje širší výber z tvorby prijímateľov Centra sociálnych služieb prof. Karola Matulaya. Cena každého obrazu je pre nás vysoká, pretože vieme, čo za ňou skrýva a nespočíva len vo výslednej kresbe, alebo maľbe, ale jej pridanú hodnotu vnímame aj cez samotný proces tvorby. Náš terapeutický prístup k prijímateľom spočíva, okrem iného, v kreatívnej práci a vzájomnej interakcii. Prijímateľa berieme ako partnera s ktorým komunikujeme na primeranej úrovni. Aj pri maľovaní. Rovnako sa snažíme aj o povzbudenie

prijímateľov k spontánnejším prejavom, k podpore rozvoja ich fantázie a posilňovania ich sebahodnoty a to aj prostredníctvom výtvarných činností.

Športové hry. Stabilný míľnik v plánoch a v kalendári CSSpKM. Po týždňoch príprav sme opäť otvorili naše brány športovcom a športovkyniam zo zariadení sociálnych služieb v Bratislavskom kraji aj mimo neho. S pomocou vojakov čestnej stráže prezidenta SR sa nám podarilo zabezpečiť množstvo súťažných aj zábavných disciplín, medzi ktorými hviezdí napr. integrovaný beh na 20 metrov, alebo Matulayova míľa, ktorá sa iniciatívne pomaly tiež mení na integrovanú.

Jún 2024:

Výlet do Ledníc. Krásne prostredie juhomoravských Zámkov a parkov privítalo prijímateľov a pracovníkov DSS slnečným počasím. Súčasťou výletu bola aj plavba loďou. Každé takéto „povyrazenie si“ mimo areálu DSS a za hranice všedných dní je okrem relaxu aj vhodnou príležitosťou na vzájomné spoznávanie sa v nových situáciách a utužovanie vzťahov naprieč úsekmi a skupinami.

Záhradná slávnosť. Vždy pred obdobím dovoleniek sa nám podarí stretnúť nie len medzi sebou, ale aj pozvať množstvo hostí (rodičov, priateľov) a v ležernej letnej atmosfére si vychutnať chladené nápoje, dobré zákusky, pozrieť fotografie z bývalých dovoleniek a napláňovať nové zážitky. Každoročnou súčasťou tejto akcie je aj vystúpenie našej tanečnej skupiny Len tak (pod vedením Mgr. Alžbety Tulisovej) či neodmysliteľná Karaoke show.

Október 2024:

Vyhliadková jazda vláčikom po Bratislave. Začiatkom októbra sme zaplnili celý vyhliadkový vláčik, ktorý prišiel po nás až na Lipského a celé dopoludnie nám zabralo vozenie po uliciach a uličkách Bratislavy.

Plavecké preteky. Po štvorročnej pauze sa na plavárni FTVŠ opäť uskutočnili plavecké preteky pre ľudí s mentálnym znevýhodnením. Tím CSSpKM sa po intervenciách rôznych pamätníkov predchádzajúcich ročníkov rozhodol vrátiť k tejto akcii. Opäť za pomoci vojakov Čestnej stráže prezidenta SR a príslušníkov Hasičského a záchranného zboru sme zorganizovali tentokrát už 12. ročník a zdá sa, že požiadavka zapretekáť si v bazéne príde aj v roku 2025. Súťažilo sa v siedmych plaveckých disciplínach, vrátane prispôbených – ako je napr. preplávanie s pomôckou na 16 metrov. Záverečným bodom boli štafety zmiešaných družstiev, pričom v každom družstve boli zaradení aj vojaci alebo záchranári, takže to bola nakoniec taká adrenalínová bodka za celým dňom.

November 2024:

Jubilanti. Každoročne ku koncu jesene oceňujeme, či skôr oslavujeme s našimi prijímateľmi okrúhle výročia ich pôsobenia v CSSpKM. Je to vzácna chvíľa na to, aby sme si zakaždým pripomenuli, že všetky pozitívne veci, ktoré spoločne prežívame sú výsledkom spolupráce a vzájomného vzťahu zamestnancov a prijímateľov sociálnych služieb.

December 2024:

Vianoce s nami. Posedenie pri malom občerstvení, spoločné spievanie koledy, odovzdávanie darčiekov... Ale najmä ohliadnutie sa za ďalším spoločne stráveným rokom a pripomenutie si, že všetky prekážky vieme prekonať spoločným úsilím, vôľou a vzájomným rešpektom.

4.2 ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

Špecializované zariadenie pre osoby s poruchou autistického spektra (ďalej „PAS“) vzniklo v roku 2012 transformáciou úseku autizmu, ktoré poskytovalo starostlivosť osobám s poruchou autistického spektra už od roku 1995. V roku 2019 sme rozšírili kapacitu o 5 miest v ambulantnej forme vo vekovej kategórii od 8 rokov. V roku 2023 sme požiadali o zmenu štruktúry a transformovali tak skupinu DSS malých detí od 3 do 8 rokov do špecializovaného zariadenia z dôvodu dlhodobého a perspektívneho naplneného zoznamu žiadateľov o sociálnu službu s diagnózou PAS.

V súčasnosti poskytujeme starostlivosť pre 35 prijímateľov:

- ambulantná forma - 32 miest / 20 v kategórii od 3 do 8 rokov, 12 v kategórii nad 8 rokov
- týždenná pobytová forma - 1 miesto - nad 8 rokov
- celoročná pobytová forma – 2 miesta - nad 8 rokov

Odborný tím tvorí 25 zamestnancov, v zložení špeciálni/liečební pedagógovia, sociálni pracovníci, logopéd (momentálne pozícia neobsadená), psychológ, inštruktori sociálnej rehabilitácie a opatrovatelia. Pri práci s osobami s PAS využívame prístupy a metódy TEACCH programu, ktorý vychádza zo silných stránok ľudí s poruchou autistického spektra a pomáha rôznymi technikami vizualizácie a štrukturalizácie ľahšie chápať a rozumieť priestorovej i časovej orientácii - umožňuje prijímateľom priblížiť, čo sa bude diať, kedy bude daná aktivita nasledovať, s kým, kde a ako dlho ju bude robiť (denný plán). Okrem toho využívame prvky aplikovanej behaviorálnej analýzy (ABA) vo všetkých procesoch, v rozvíjaní komunikačných zručností aj podporné a náhradné systémy alternatívnej a augmentatívnej komunikácie (AAK) – napríklad výmenný obrázkový komunikačný systém, jednoduché gestá, komunikátory s hlasovým výstupom, iPad.

Priority v roku 2024

1. Vytváranie podmienok na podporu celej rodiny dieťaťa s PAS - konzultácie pre rodinu, otvorenosť a komunikácia s rodinou, akceptácia rôznych modelov dochádzky do ŠZ, zapájanie rodičov do samotných aktivít v ŠZ, participácia pri realizácii rodičovských skupín.
2. Zabezpečenie kvalitnej prípravy dieťaťa s PAS na školu a rozvíjanie jeho sociokomunikačných kompetencií.
3. Podpora a vedenie k aktivitám u starších prijímateľov, ktoré patria ku každodenným činnostiam a podieľanie sa tak na participácii v dani bežného života, s rešpektovaním ich špecifických potrieb.
4. Podpora a participácia na vzdelávaní zamestnancov ŠZ prostredníctvom tematických seminárov a stretnutí, metodického dňa, supervízií a teambuildingu.

Hlavné akcie a aktivity ŠZ počas roka 2024

Karneval masiek a zábavy pre deti s PAS.

Podporné aktivity ku Dňu Downovho syndrómu.

Podporné aktivity ku Dňu epilepsie.

Svetový Deň povedomia autizmu „Modrý deň“ v spolupráci s RCA - tradične každoročne usporiadame aktivity na ihrisku nielen pre našich prijímateľov a zamestnancov, ale aj pre blízku komunitu, MŠ Damborského, MŠ Bullova a MŠ Christiana.

MDD v našej záhrade na Ľ. Zúbka – bublinoваčka a skákací hrad pre našich najmenších, ale aj pre tých väčších.

2 denný výlet s malými deťmi s PAS ako zážitková forma a preverenie získaných socio-komunikačných zručností.

V skupine stredných a veľkých autistov - výlety do rôznych kútov v rámci mesta Bratislava.

Tematické stretnutia a semináre raz mesačne pre našich zamestnancov.

4.3 ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

Domov sociálnych služieb prof. Karola Matulaya prevádzkuje dve Zariadenia podporovaného bývania (ďalej len „ZPB“) na Hontianskej ulici v Bratislave. V jednom dome pre **12 dospelých ľudí s mentálnym postihnutím** a v druhom pre **12 dospelých ľudí s duševnými poruchami a poruchami správania**.

Odborný tím tvorí 10 zamestnancov v zložení sociálni pracovníci a inštruktori sociálnej rehabilitácie.

Poslaním ZPB je poskytovať prostredníctvom podporovaného bývania dospelým ľuďom so špeciálnymi potrebami takú podporu a pomoc, aby mohli žiť plnohodnotný samostatný život. Vytvárať podmienky,

ktoré pozitívne ovplyvňujú kvalitu ich života. Zmyslom poskytovania našej sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania je sociálne začlenenie dospelých ľudí, ktorí sú v nepriaznivej sociálnej situácii a predchádzať ich sociálnemu vylúčeniu.

Cieľ sociálnej služby v ZPB

- čo najviac priblížiť prijímateľovi sociálnej služby – obyvateľovi ZPB, bežný spôsob života (zamestnanie, povinnosti spojené s chodom domácnosti, oddych a u tých obyvateľov, u ktorých neexistuje funkčné rodinné zázemie aj budovanie vzťahov a sociálnej siete i mimo zariadenia)
- zvýšiť sebakompetencie prijímateľa
- prehĺbiť kontakt s realitou prostredníctvom reálnych a pre prijímateľa zmysluplných denných režimových činností
- vytvoriť prostredie dôvery a spolupatričnosti (budovať a podporovať sociálne zručnosti vedúce k možnosti kooperácie a pozitívnej dynamike v skupine).

PRIORITY V ROKU 2024

Prioritou je aby boli naši prijímatelia aj naďalej zamestnaní na trhu práce, udržali si svoje pracovné pozície vo firme Tesco, upratovacích firmách, reštauráciách, v kuchyni.

Ďalšou prioritou sú voľnočasové aktivity s komunitou v komunite.

HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2024

Január-Február

- Pravidelné návštevy hokejových zápasov,
- účasť na plesoch v ZSS Rosa, DSS Báhoň,
- účasť na Fašiangovom bále na Lipského,
- aktivity k medzinárodnému dňu Downovho syndrómu a epilepsie.

Marec-Apríl

- Účasť na tvorivých dielňach v ZSS Rosa a v ZSS Pod hradom,

Máj-Jún

- Účasť na kultúrnom podujatí v rámci Dúbravských dní,
- účasť na Juniálese vo Vrakuni,
- účasť na predajných trhoch v Bratislave – Rači,
- účasť na Pestrom dni na Železnej studienke,
- výstup na Plavecký hrad v Plaveckom Podhradí,
- exkurzia na Bratislavský Hrad,

- účasť na Dni krivých zrkadiel,
- účasť na vzdelávaní na BSK s témou Práca a komunikácia s fyzickými osobami s poruchou správania /syndróm závislosti/,
- účasť na akcii dobrovoľníkov z projektu Naše mesto a dobrovoľníkov z Lenovo .

Júl-August

- 4 dňový rekondičný pobyt v Podhájskej,
- účasť na Bivio Tábore v Skalici,
- návšteva ZOO Bratislava,
- účasť na Dňoch Petržalky.

September-Október

- Účasť na Opekačke na hrade v ZSS Pod hradom,
- účasť na vzdelávaní – Kurz sebaobrany a Deeskalačné techniky,
- oceňovanie prijímateľov za roky pôsobenia v CSSpKM.

November-December

- návšteva Vianočných trhov na Hlavnom námestí,
- návšteva predstavenia súboru Karpaty v Dome kultúry Ružinov,
- spoločné varenie kapustnice,
- posedenie pri stromčeku s darčekom

4.4 PODPORA SAMOSTATNÉHO BÝVANIA

Po viac ako ročnom fungovaní tejto novej služby dokážeme vyhodnotiť jej efektívnosť len čiastočne. Nadviazali sme spoluprácu s odbormi sociálnych vecí v jednotlivých mestských častiach, pričom nie so všetkými sociálnymi pracovníkmi sme zdieľali rovnaké názory na možnosť tejto podpornej sociálnej služby. Rovnako sme viacerých psychiatrov informovali prostredníctvom letáku o vzniku tejto podpornej služby, keďže veľa záujemcov je práve v ich starostlivosti. Čas ukázal, že o túto službu majú prioritne záujem ľudia so psychiatrickým ochorením. Na základe spoločne vytvoreného plánu pomoci sa terénny sociálny pracovník zameriava na rôzne činnosti – niekedy je to pomoc pri domácich prácach, pri hľadaní zamestnania, pri vybavovaní rôznych úradných záležitostí alebo pri vyplňaní voľného času. Veľkú časť pomoci tvorí podpora liečebného režimu a konzultácie s rôznymi lekármi. Služba sa poskytuje na základe informovaného súhlasu žiadateľa a následného programu spolupráce s klientom. Nie je potrebný posudok odkázanosti na sociálnu službu.

5. REGIONÁLNE DIAGNOSTICKO-PORADENSKÉ CENTRUM (RCA)

Súčasťou Centra sociálnych služieb prof. K. Matulaya je Regionálne diagnosticko-poradenské centrum pre osoby s autizmom a inými vývinovými poruchami (RCA), ktoré poskytuje základné sociálne poradenstvo a fakultatívne sociálne služby.

Odborný tím tvoria psychológ a liečebný pedagóg. Spolupracujú aj s internými zamestnancami CSSpKM ako je psychológ a logopéd prípadne s externými odborníkmi a inštitúciami podľa potreby klientov.

RCA poskytuje deťom a dospelým občanom s autizmom a inými vývinovými poruchami :

- terapeutickú intervenciu
- diagnostiku a spracovanie komplexnej správy
- konzultácie a poradenstvo (psychologické, špeciálno-pedagogické a základné sociálne poradenstvo)

Služby RCA sa poskytujú:

- ambulatnou formou – na dohodnutý termín v sídle RCA
- terénnou formou – podľa potrieb rodičov a iných zariadení (DSS, ZŠ,MŠ...)

RCA poskytuje komplexnú odbornú starostlivosť tak, aby sa zlepšila kvalita života ako samotného dieťaťa, tak aj celej rodiny.

Služby RCA okrem základného sociálneho poradenstva sú platené v zmysle cenníka, ktorý je súčasťou VZN BSK a je zverejnený na našej webovej stránke.

PRIORITY V ROKU 2024

Prioritou je naďalej :

- **Včasná diagnostika a stimulácia u detí do 3 rokov veku**

Včasná diagnostika zahŕňala vývinový skrining zameraný na prítomnosť symptómov porúch autistického spektra a zhodnotenie vývinovej funkčnosti dieťaťa. Na základe skriningu a diagnostiky boli vyslovené riziká vo vývine dieťaťa a bol nastavený plán podpory a spolupráce – intenzívna včasná stimulácia, diagnostické sledovanie, sieťovanie na odborníkov a pod. Diagnostické úvahy a predpoklady boli spísané do správy určenej pre pediatra alebo pedopsychiatra.

Štandardný diagnostický proces sme následne realizovali až pred dovŕšením 3 rokov veku dieťaťa administráciou štandardných diagnostických metód. Závety podrobnej diferenciálnej a vývinovej diagnostiky boli spísané do komplexnej diagnostickej správy s odporúčaniami na ďalšiu prácu s dieťaťom a možnosti na zaradenie do predškolskej starostlivosti.

Včasná stimulácia bola prioritne zameraná na podporu sociálnej komunikácie, kooperácie a hry. Podmienkou bola prítomnosť rodiča na intervencii a intenzívna spolupráca s rodinou.

Na základe nami stanovených priorít prijímania klientov do intenzívnej včasnej stimulácie sa nám podarilo zaradiť všetky rizikové deti do intenzívnej starostlivosti.

- **zvyšovanie rodičovských kompetencií pri vyslovení podozrenia na nešpecifický vývin dieťaťa v obraze poruchy autistického spektra**

Zvyšovanie rodičovských kompetencií bolo súčasťou intenzívnej včasnej stimulácie. Počas pravidelných stretnutí mali rodičia možnosť vidieť a prekonzultovať, ako pristupovať k dieťaťu, ako s ním komunikovať, ako ho stimulovať v domácom prostredí a ako zvládať náročné výchovné situácie.

Súčasťou bolo aj sociálne poradenstvo v rámci kompenzácií .

Realizovali sme podporné rodičovské skupiny pre rodiny s deťmi s rizikovým vývinom.

- **práca s deťmi, dospelými aj dospelými s Aspergerovým syndrómom.**

Práca s touto skupinou bola zameraná na ciele intervenciu s dieťaťom (sociálne zručnosti) a konzultácie s rodičmi, ale aj triednymi učiteľmi, špeciálnymi pedagógmi a školskými psychológmi detí, ktoré absolvujú terapeutickú intervenciu. V rámci zvyšovania rodičovských kompetencií sme sa zamerali na zvládanie náročných výchovných situácií v súvislosti s fungovaním v prirodzených sociálnych situáciách a zvládanie stresových a úzkostných stavov u detí. U dospelých a dospelých klientov sme sa zamerali na zvládanie rôznych životných situácií- výber SŠ, zvladnutie prijímacích skisok na SŠ, maturity, prijímacie skusky na VŠ, študium na škole, kamarátstva, zapájanie sa do fungovania v rodine pri domácich prácach, zvládanie roznych situacii pri vybavovaní na uradoch ,práca, partnerstvo, rodina.

HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2024

Odborný tím RCA úzko spolupracuje so všetkými druhmi sociálnych služieb v rámci CSSpKM, je súčasťou realizovaných aktivít, pomáha pri riešení problémov v súvislosti s prijímateľmi sociálnych služieb (zmena správania, zdravotného stavu a pod.).

Medzi aktivity RCA patrí aj intenzívna participácia na vzdelávaní zamestnancov CSSpKM v oblasti porúch autistického spektra, ktoré sa realizovalo počas celého roka 2023 a metodické a odborné vedenie zamestnancov pracujúcich s klientmi s poruchou autistického spektra na pravidelných týždenných poradách „o deťoch“.

V rámci včasnej starostlivosti je naďalej intenzívna spolupráca s SVI Sibírka, zvyšuje sa spolupráca s inštitúciami zo sektoru zdravotníctva – primárny pediatri, neurológovia, Neurocentrum Kramáre,

Ambulancia rizikových novorodencov Kramáre, klinický psychológovia, ktorí zachytávajú rizikové deti a posielajú na špecializované vyšetrenia do RCA.

DO diagnostického procesu je zapojená aj psychologická CSSpKM, ktorá sa podieľa na diagnostickom procese PAS a realizuje aj vyšetrenia IQ.

Podľa potreby konkrétnych detí a dospievajúcich prebieha spolupráca s CPaP školami a detskou psychiatriou na Kramaroch.

Ďalšou významnou aktivitou bolo **rozšírenie ateliéru „Arteliéru“**, čím sme spríjemnili pracovné podmienky pre zamestnancov a zároveň aj klienti získali vhodnejšie priestory na realizáciu. Okrem pracovných stojanov sa našlo miesto aj pre nový gramofón, ktorý pri tejto príležitosti venoval zariadeniu pán župan Droba. S novým priestorom plánujeme aj ďalšie využitie – oslovili sme niektorých umelcov na osobnú spoluprácu a veríme, že v ďalšom roku sa naša predstava naplní.

6. DOBROVOĽNÍCTVO

V roku 2023 pokračovali individuálni dobrovoľníci na základe dobrovoľníckych zmlúv. Venovali sa aktivitám ako úprava webovej stránky CSSpKM, výpomoc pri akciách CSSpKM, záhradníckym prácam v areáli zariadenia, spoločenským aktivitám v celoročnom pobyte počas víkendov i osobnej asistencii v zariadení podporovaného bývania.

V júni sme sa už tradične zapojili do dobrovoľníckej akcie **Naše mesto** organizovanou Nadáciou Pontis - umývanie okien vo všetkých budovách, upratanie všetkých záhrad, renovácia detského ihriska a ďalšie tradičné pomocné práce, s ktorými už našťastie môžeme plánovane počítať, keďže sú pre nás ozaj nápomocné.

Medzi našich **každoročných dobrovoľníkov**, ktorí nám vypomáhajú pri akciách ako sú Modrý deň, športové hry či Tvorivé dielne, nesmieme zabudnúť na:

- študentov Pedagogickej a sociálnej akadémie na Bullovej ulici,
- vojakov z Útvaru čestnej stráže prezidentky SR,
- hasičov z Hasičského a záchranného útvaru hlavného mesta SR Bratislavy.

Od 6. 11. 2013 sme zaregistrovaní v databáze Bratislavského dobrovoľníckeho centra (BDC) od 9. 9.

2014 sme zaregistrovaní v databáze Národného dobrovoľníckeho centra CARDO.

7. PODPORUJÚ NÁS

Klientov a zamestnancov CSSpKM ako aj jednotlivé akcie a aktivity počas celého roka, realizované projekty a vzdelávanie podporujú a finančne dopĺňajú:



8. HOSPODÁRENIE ZARIADENIA

Príjmy 2024

<i>EK</i>	<i>Názov</i>	<i>Suma v eur</i>
212	Príjmy za prenájom	198 €
223	Príjmy za poskytnuté sociálne služby	180 168 €
223	Príjmy za služby RCA	8 398 €
223	Príjmy za stravné	19 274 €
292	Ostatné príjmy - dobropis	9 912 €
292	Ostatné príjmy - vratky	2 361 €
292	Ostatné príjmy - náhrady poistného plnenia	1 090 €
311	Granty	7 453 €
312	Transféry	17 071 €
453	Prevod prostriedkov z darovacieho účtu	5 886 €
	Príjmy celkom	251 811 €

Výdavky 2024

<i>EK</i>	<i>Názov</i>	<i>Suma v eur</i>
61x	Mzdové náklady	1 564 742 €
62x	Poistné a príspevok do poisťovní	579 215 €
631	Cestovné	661 €
632	Energie, voda a komunikácie	122 213 €
633	Materiál	24 474 €
634	Dopravné	5 857 €
635	Rutinná a štandardná údržba	18 348 €
636	Nájomne za prenájom	155 €
637	Služby	231 618 €
642	Transfery	26 296 €
	Bežné výdavky celkom	2 573 579 €
71x	Kapitálové výdavky	15 066 €
819	Finančné operácie výdavkové	0 €
	Výdavky celkom	2 588 645 €

9. KONTAKTY

**CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PROF. KAROLA MATULAYA PRE DETI A DOSPELÝCH
LIPSKÉHO 13
BRATISLAVA
841 01**

www.csspkm.sk

RIADITEĽKA, ŠTATUTÁRNY ZÁSTUPCA

Mgr. Jana ČAJÁGIOVÁ

mail: cajagiova@csspkm.sk

telefón: 0948 292626, +421/2/6436 2508

REGIONÁLNE DIAGNOSTICKO-PORADENSKÉ CENTRUM (RCA)

Mgr. Monika Bárdošová

mail: bardosova@csspkm.sk

telefón: +421/911 211 744, +421/2/6436 4262

ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

Mgr. Ivana Kubincová

mail: autisti@csspkm.sk,

kubincova@csspkm.sk

telefón: +421/948 119 616

DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Mgr. Ondrej Molitoris

mail: molitoris@csspkm.sk

telefón: +421/948 335 973

ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

Mgr. Júlia Krupová

mail: krupova@csspkm.sk

telefón: +421/948 072 332, +421/911 836 482

ÚSEK EKONOMIKY

Andrea Janebová

mail: janebova@csspkm.sk

telefón: +421/2/6436 4262